

34 bladzijden in het Duits te citeren.³¹ De Duitse nederlaag had Diepenhorst zelf kennelijk ook zwaar getroffen. Op zich was dat niet verbazingwekkend. De meeste gereformeerden koesterden tijdens de Eerste Wereldoorlog grote sympathie voor Duitsland en zagen in Engeland de onderdrukker van de Afrikaanse stam- en geloofsgenoten en in Frankrijk het frivole land van de revolutie. Diepenhorsts verbondenheid met Duitsland ging ver. De wijze waarop hij de opkomst en eerste groei van de nazi-beweging beschreef, getuigde zeker niet van antipathie of kritiek. Bepaald schokkend is het om nu te zien, dat hij de 'Putsch' van 9 november 1923 simpelweg verzwegen en door een volledig verdraaide voorstelling van zaken zelfs tot een aanval van de 'verbitterde tegenstanders' maakte.³²

Na de korte historische schets die de lezer van nu het ergste doet vrezen, komt dan de kritiek op de ideologische inhoud van het nazidom. Diepenhorst begon met te constateren, dat de theoretische opbouw van het stelsel uiterst zwak was, maar dat was volgens hem bij het marxisme niet beter. De grote betekenis van het nationaal-socialisme was wel, dat het voor velen een religie geworden was, net als het socialisme en het communisme. Een religie zonder God en zonder Christus. 'Eene religie tegen welk ernstig vermaan dient uit te gaan', zo meende Diepenhorst toch wel.³³ De vergoddelijking van de totale staat speelde zowel bij het fascisme als bij het nationaal-socialisme de hoofdrol, alles terug te voeren op de grote invloed van Machiavelli op zowel Mussolini als Hitler. Uitgebreide citaten en alle vijfentwintig punten van het NSDAP-program nam Diepenhorst in zijn betoog op om dat alles te verduidelijken. Zeer fel keerde hij zich tegen Alfred Rosenberg met zijn *Der Mythos des 20. Jahrhunderts*. 'Lustig laat hij branden den wierook voor den afgodendienst van het Duitse nationalisme.' Wat had Groen al niet gewaarschuwd tegen de afgod van het patriottisme.³⁴ 'Nationalistische verwarring, die van nationalistisch delirium ternauwernood weinig verschilt!'

Ook het racisme van de nazi's werd door Diepenhorst veroordeeld. Het leidde tot 'verbeten vervolging der joden, die óf uitgeroeid óf als heloten vernederd moeten worden'. Ontstellend vond Diepenhorst het dat Rosenberg het hele Oude Testament wilde uitbannen en het Nieuwe Testament wilde zuiveren van passages, die niet pasten in de Duitse herleving.³⁵ Paulus werd als vervalser gezien en de Bergrede werd bespot als 'feministische Zuspitsungen'. Van Jezus